

energiavirasto
energimyndigheten

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.

Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av Energimyndigheten.

This is a document that has been electronically signed by the Energy Authority.

Asiakirjan päivämäärä on: 02.07.2020

Dokumentet är daterat: 02.07.2020

The document is dated: 02.07.2020

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Nimi / Namn / Name: Otso Liikanen

Pvm / Datum / Date: 02.07.2020

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name: Simo Nurmi

Pvm / Datum / Date: 02.07.2020

Tämä asiakirja koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat [Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >](#)

Detta dokument består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument [Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >](#)

This document contains:

- Front page (this page)
- The original document(s) [The signed document follows on the next page >](#)

Norilsk Nickel Harjavalta Oy
Teollisuuskatu 1
29200 HARJAVALTA

Asia

Energiaviraston päätös koskien Norilsk Nickel Harjavalta Oy:n energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1227/2011 noudattamisesta.

Asianosainen

Norilsk Nickel Harjavalta Oy
Teollisuuskatu 1, 29200 Harjavalta
Y-tunnus: 1591728-4

Selostus asiasta

Markkinatapahtumat

Energiavirasto on käynnistänyt tutkinnan asiassa saatuaan 26.10.2019 ilmoituksen, jonka mukaan Norilsk Nickel Harjavalta Oy:n (jäljempänä myös asianosainen) toiminnassa on havaittu piirteitä, jotka ovat voineet viitata energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1227/2011 (jäljempänä myös REMIT-asetus) 8 ja 9 artiklan vastaiseen toimintaan. Asiassa on tullut tutkittavaksi, onko asianosainen laiminlyönyt asetuksen mukaisia velvoitteitaan jättämällä rekisteröitymättä 9 artiklan edellyttämällä tavalla ja/tai käymällä kauppaa [REDACTED] [REDACTED] raportoimatta siellä suorittamistaan liiketoimista ja kauppvoja koskevista toimeksiannoista asetuksen 8 artiklan edellyttämällä tavalla.

Energiaviraston saaman tiedon mukaan asianosainen on käynyt toistuvasti ja säännönmukaisesti kauppaa [REDACTED] [REDACTED]¹ Asianosainen on ollut [REDACTED] [REDACTED] koko REMIT-sääntelyn voimassaolon ajan.² Asianosainen ei ole tänä aikana rekisteröitynyt markkinaosapuoleksi Energiavirastolle, eikä sillä siten ole ollut markkinaosapuolen yksilöivää ns. ACER-koodia. ACER:lle (jäljempänä myös virasto) REMIT-asetuksen 8 artiklan nojalla raportoidun sähkön kaupankäyntidatan tarkastelun perustella ei myöskään ole nähtävissä, että asianosainen olisi raportoinut jatkuvan raportointivelvoitteen piirissä olevia liiketoimiaan ja kauppvoja koskevia toimeksiantojaan 7.10.2015 alkaen.

1 [REDACTED]

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1227/2011, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta tuli voimaan 28.12.2011

Norilsk Nickel Harjavalta Oy:n asiassa antama selvitys

Energiavirasto pyysi 11.6.2019 Norilsk Nickel Harjavalta Oy:ltä selvityksen yhtiön toiminnasta koskien REMIT-asetuksen 8 ja 9 artiklan mukaisten velvoitteiden noudattamista 31.7.2019 mennessä. Asianosainen antoi asiassa määräajassa kirjallisen selvityksen, joka on päivätty 31.7.2019.

Energiaviraston selvityspyynnössään esittämät kysymykset ja asianosaisen vastaukset

1.1.1 Kuvaus asianosaisen liiketoiminnasta sähkön tukkumarkkinalla.

Toimimme sähkön tukkumarkkinalla [REDACTED] [REDACTED] jota kautta hankimme [REDACTED]
[REDACTED]

1.1.2 Kuvaus asianosaisen kaupankäynnin käytännön järjestelyistä ja toteutuksesta sähkön tukkumarkkinalla

Kaupankäynti on järjestetty siten, että [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

1.1.3 Selvitys siitä, onko markkinaosapuoli rekisteröitynyt REMIT-asetuksen 9 artiklan mukaisesti CEREMP-rekisteriin.

Emme ole rekisteröityneet CEREMP-rekisteriin.

1.1.4 Selvitys siitä, onko ja missä markkinaosapuoli raportoinut mahdolliset kaupat REMIT-asetuksen 8 artiklan edellyttämällä tavalla ACER:lle.

Inhimillisen virheen vuoksi emme ole toistaiseksi raportoineet tekemiämme kaupoja REMIT 8 artiklan edellyttämällä tavalla.

1.1.5 Selvitys siitä, mihin toimenpiteisiin asianosainen on mahdollisesti ryhtynyt asiassa

Tämän selvityspyynnön saatuaamme olemme ryhtyneet välittömiin toimiin rekisteröinnin ja kauppohen raportoinnin kuntoon saattamiseksi. Kun olemme saaneet osapuolen rekisteröinnin kuntoon tulemme valtuuttamaan [REDACTED] [REDACTED] tekemään puolestamme tarvittaman raportoinnin ACER:lle jatkossa näiden kauppohen osalta.

Asianosaisen kuuleminen päätösluonnoksesta

Energiavirasto varasi asianosaiselle 14.4.2020 mahdollisuuden esittää näkemyksenä Energiaviraston esittämästä päätösluonnoksesta sekä siinä asetetusta rikesakson määrästä. Asianosainen ei toimittanut lausuntoa määräajassa. Energiaviraston oltua yhteydessä Norilsk Nickel Harjavalta Oy:n edustajaan sovittiin asianosaisen

kanssa lisäajasta lausunnon toimittamiseksi, ja määräajaksi asetettiin 26.6.2020. Asianosainen toimitti lausunnon 26.6.2020.

Lausunnossaan Norilsk Nickel Harjavalta Oy vaatii, että Energiavirasto

- 1) poistaa tai kohtuullistaa rikesakkoa koskevan ehdotuksensa ja
- 2) poistaa päätöksestä Norilsk Nickel Harjavalta Oy:tä, sen liiketoimintaa ja osapuolten välisiä keskusteluja koskevat kohdat julkisuuslain (621/1999) 24 §:n 20 kohdan nojalla

Lausunnossa Energiavirastoa on pyydetty täsmentämään, mihin Energiavirasto viittaa sillä, kun se on päätösluonnoksessaan esittänyt, että asianosaisen "toiminnassa on havaittu piirteitä, jotka ovat voineet viitata energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1227/2011 (jäljempänä myös REMIT-asetus) 8 ja 9 artiklan vastaiseen toimintaan."

Lausunnossaan Norilsk Nickel Harjavalta Oy on todennut lisäksi seuraavaa:

"Mikäli kyse on vain REMIT-raportoinnin viivästymisestä, NNH haluaa tuoda esiin, ettei sen [REDACTED] kaupankäynnissä ei ole pyritty mihinkään sellaiseen toimintaan, joka vaarantaisi tukkumarkkinoiden toimivuutta tai läpinäkyvyyttä. NNH:n toiminnalla [REDACTED] ei ole ollut vaikutusta energiamarkkinoiden toimivuuteen. Kyseessä ei ole sisäpiiritiedon käyttö tai sen julkistamisen laiminlyönti eikä myöskään markkinoiden manipulointi tai sen yritys. [REDACTED] osalta kyseessä on [REDACTED] ja asianosaisen vaikutukset siihen ovat olleet vähäiset.

NNH:n sähköhankinnat ja kaupankäynti on järjestetty siten, että [REDACTED]

Myönnämme, ettemme ole riittävästi ymmärtäneet ja huomioineet REMIT-asetuksen ja raportoinnin julkisuusvaatimuksia sähköhankintoihimme liittyen ennen Energiaviraston lähestymistä. Ottaen huomioon erityisesti sen, että [REDACTED], NNH:n toiminnassa ei missään nimessä ole ollut kyse tahallisuudesta tai tuottamuksellisuudesta, vaan kyse on ollut ymmärtämättömyydestä ja inhimillisestä laiminlyönnistä. Energiaviraston kesän 2019 yhteydenoton jälkeen NNH on pyrkinyt hoitamaan REMIT-raportoinnin kuntoon [REDACTED]. Asiasta on olemassa myös yhtiön johtoryhmän päätös kesältä 2019. Asia jäi syksyllä valitettavasti kesken keskinäisten väärinymmärrysten ja puutteellisen kommunikation takia.

NNH on Energiaviraston lähestymisen johdosta ryhtynyt toimenpiteisiin kaupankäynnin raportoinnin järjestämiseksi edustajiemme välityksellä. Raportointihakemus [REDACTED] on tehty kesäkuussa 2020 ja osapuolet ovat tänään sopineet, että [REDACTED] aloittaa NNH:n spot-toimitusten REMIT-raportoinnin 27.6.2020 alkaen.

Osapuolet ovat lisäksi sopineet, että 7.10.2015-26.6.2020 puuttuvalta ajalta [REDACTED] ja Norilsk Nickel Harjavalta Oy päättävät ensi viikolla (vko 27/2020) ratkaisusta, jolla raportointi suoritetaan tehokkaimmalla tavalla. Tätä varten [REDACTED] on tänään tilattu kaupankäynnin historiadata ja se toimitetaan ACER:iin niin pian kuin mahdollista. NNH informoi Energiavirastoa, kun se on tehty.

Tämän johdosta NNH esittää, että julkinen varoitus olisi riittävä seuraus tapahtuneesta laiminlyönnistä ja vähäisestä rikkomuksesta. Jos Energiavirasto kuitenkin päätyy määräämään rikesakon, pyydämme edellä mainitut seikat huomioon ottaen kohtuullistamaan rikesakkoa alentamalla sen määrää. NNH katsoo, ettei sen toiminta täytä tuottamuksellisuutta tai muita sellaisia tunnusmerkkejä, joilla voidaan perustella rikesakkoa asteikon yläpäästä.

NNH vaatii, että asiakirjat, jotka sisältävät tietoja yksityisistä liikesalaisuuksista, samoin kuin sellaiset asiakirjat, jotka sisältävät tietoja muusta vastaavasta yksityisen elinkeinotoimintaa koskevasta seikasta, kun tiedon antaminen niistä aiheuttaisi elinkeinonharjoittajalle taloudellista vahinkoa, poistetaan julkistettavasta päätöksestä. Erityisesti vaatimus koskee eri osapuolten nimiä, NNH:n toimittamia lausuntoja yhtiön toiminnasta asiassa sekä sakon määrää.”

Asianosaisen selvitys 29.6.2020

Asianosainen toimitti 29.6.2020 selvityksen, josta ilmeni, että yhtiön energian tukkumarkkinoilla tekemien liiketoimien raportointi on aloitettu 26.6.2020, ja yhtiön liiketoimia on raportoitu myös takautuvasti aikavälillä 19.11.2019–24.6.2020.

Asiaan liittyvä lainsäädäntö

Energiaviraston toimivalta

Energiavirastosta annetun lain (870/2013) 1 §:n 3 momentin 6 kohdan mukaan Energiavirasto hoitaa kansalliselle sääntelyviranomaiselle kuuluvat tehtävät, joista säädetään REMIT-asetuksessa sekä sen nojalla annetuissa delegoiduissa säädöksissä ja täytäntöönpanosäädöksissä.

Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (587/2013, jäljempänä myös valvontalaki) 2 §:n 8 kohdan mukaan valvontalakia sovelletaan niiden valvonta- ja seurantatehtävien hoitamiseen, jotka säädetään Energiaviraston tehtäviksi energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1227/2011, jäljempänä REMIT-asetus, sekä sen nojalla annetuissa delegoiduissa säädöksissä ja täytäntöönpanosäädöksissä.

Valvontalain 5 §:n mukaan Energiaviraston tehtävänä on valvoa 2 §:ssä tarkoitetun kansallisen ja unionin lainsäädännön ja viranomaisten määräysten noudattamista sekä hoitaa muut 2 §:ssä tarkoitetussa lainsäädännössä sille annetut tehtävät.

Valvontalain 20 a §:n mukaan Energiavirasto voi määrätä rikemaksun elinkeinonharjoittajalle tai tämän puolesta toimivalle henkilölle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai laiminlyö velvollisuuten:

1) toimittaa REMIT-asetuksen 8 artiklan nojalla annetussa täytäntöönpanosäädöksessä säädettyjä tietoja energian tukkumarkkinoilla suoritetuista liiketoimista tai kauppaa koskevista toimeksiannoista;

2) rekisteröityä REMIT-asetuksen 9 artiklan mukaisesti.

Rikemaksun suuruus perustuu kokonaisarviointiin. Rikemaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja kestoaika. Oikeushenkilölle määrättävä rikemaksu on vähintään 5 000 euroa ja enintään 100 000 euroa.

Valvontalain 34 §:n mukaan siinä laissa tarkoitettu seuraamusmaksu ja rikemaksu korkoineen ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Seuraamusmaksu ja rikemaksu saadaan kuitenkin panna täytäntöön vain lainvoimaisen tuomion tai päätöksen perusteella. Maksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus.

REMIT-asetus

2 artikla

REMIT-asetuksen 2 artiklan 4 kohdan mukaan tukkutason energiatuotteilla tarkoitetaan seuraavia sopimuksia ja johdannaisia riippumatta siitä, missä ja miten niillä käydään kauppaa:

- a) sähkön tai maakaasun toimitussopimukset, jos niihin perustuva toimitus tapahtuu unionissa;
- b) unionissa tuotettuun, kaupankäynnin kohteena olevaan tai toimitettavaan sähkön tai maakaasuun liittyvät johdannaiset;
- c) unionissa tapahtuvaan sähkön tai maakaasun siirtoon liittyvät sopimukset;
- d) unionissa tapahtuvaan sähkön tai maakaasun siirtoon liittyvät johdannaiset.

Sähkön tai maakaasun toimitusta ja jakelua loppuasiakkaiden käyttöön koskevat sopimukset eivät ole tukkutason energiatuotteita. Sopimukset, jotka koskevat sähkön tai maakaasun toimitusta ja jakelua loppuasiakkaille, joilla on 5 kohdan toisessa alakohdassa säädettyä rajaa suurempi kulutuskapasiteetti, katsotaan kuitenkin tukkutason energiatuotteiksi.

Asetuksen 2 artiklan 6 kohdan mukaan energian tukkumarkkinoilla tarkoitetaan mitä tahansa unionissa sijaitsevaa markkinaa, jossa käydään kauppaa tukkutason energiatuotteilla.

8 artikla

REMIT-asetuksen 8 artiklan 1 kohdan mukaan markkinaosapuolten tai niiden puolesta toimivien 4 kohdan b–f alakohdassa lueteltujen henkilöiden tai viranomaisten on toimitettava virastolle tiedot energian tukkumarkkinoilla suoritetuista liiketoimista ja myös kauppaa koskevista toimeksiannoista. Toimitettaviin tietoihin on sisällyttävä ainakin ostettujen ja myytyjen tukkutason energiatuotteiden tarkka määrittely, sovittu hinta ja määrä, toteutuspäivät ja -ajat, liiketoimen osapuolet ja

edunsaajat sekä kaikki muut asiaankuuluvat tiedot. Vaikka markkinaosapuolilla on kokonaisvastuu, niiden ilmoitusvelvollisuuden katsotaan tulleen täytetyksi, kun vaaditut tiedot on saatu 4 kohdan b–f alakohdassa luetellulta henkilöltä tai viranomaiselta.

REMIT-asetuksen 8 artiklan 2 kohdan a-c alakohtien mukaan komissio laatii luettelon sopimuksista ja johdannaisista, mukaan luettuina kauppaa koskevat toimeksiannot, joista on määrä ilmoittaa 1 kohdan mukaisesti, ja tarvittaessa liiketoimien ilmoittamiselle asetetuista asianmukaisista alarajoista, hyväksyy 1 kohdan mukaisesti toimitettavien tietojen ilmoittamista koskevat yhtenäiset säännöt ja säätää, mihin mennessä ja missä muodossa nämä tiedot on ilmoitettava.

REMIT-asetuksen 8 artiklan 4 kohdan b-f alakohtien mukaan tiedot toimittaa 1 kohdan soveltamiseksi

b) markkinaosapuolen puolesta toimiva kolmas osapuoli;

c) kauppojen ilmoitusjärjestelmä;

d) järjestäytynyt markkina, kauppojen täsmäytysjärjestelmä tai liiketoimia ammatillisesti järjestävä muu henkilö;

e) johdannaistransaktioista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annettu, sovellettavan unionin lainsäädännön nojalla rekisteröity tai tunnustettu kauppatietorekisteri; tai

f) toimivaltainen viranomainen, joka on saanut kyseisen tiedon direktiivin 2004/39/EY 25 artiklan 3 kohdan mukaisesti, tai arvopaperimarkkinaviranomainen, jos se on saanut kyseisen tiedon johdannaistransaktioista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetun, sovellettavan unionin lainsäädännön mukaisesti.

9 artikla

REMIT-asetuksen 9 artiklan 1 kohdan mukaan markkinaosapuolten, jotka suorittavat virastolle 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti ilmoitettavia liiketoimia, on rekisteröidyttävä sen jäsenvaltion kansalliselle sääntelyviranomaiselle, johon ne ovat sijoittautuneet tai joissa he asuvat tai, mikäli ne eivät ole sijoittautuneet unioniin tai eivät asu siellä, sen jäsenvaltion kansalliselle sääntelyviranomaiselle, jossa ne toimivat.

Asetuksen 9 artiklan 4 kohdan mukaan saman artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen markkinaosapuolten on toimitettava rekisteröintilomake kansalliselle sääntelyviranomaiselle, ennen kuin ne suorittavat liiketoimia, jotka on ilmoitettava virastolle 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1348/2014³

2 artikla

³ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1348/2014, tietojen ilmoittamisesta energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1227/2011 8 artiklan 2 ja 6 kohdan täytäntöönpanemiseksi.

Komission täytäntöönpanoasetuksen 2 artiklan 4 kohdan mukaan 'järjestäytyneellä markkinapaikalla' tai 'järjestäytyneellä markkinalla'

a) monenvälistä järjestelmää, joka tuo yhteen useiden kolmansien osapuolten tukkutason energiatuotteita koskevat osto- ja myynti-intressit tai helpottaa niiden yhteen tuomista siten, että tuloksena on sopimus;

b) mitä tahansa muuta järjestelmää, jossa useiden kolmansien osapuolten tukkutason energiatuotteita koskevat osto- ja myynti-intressit voivat olla keskenään vuorovaikutuksessa siten, että tuloksena on sopimus.

Niihin kuuluvat esimerkiksi sähkö- ja kaasupörssit, kaupanvälittäjät ja muut liiketoimia ammattimaisesti järjestävät henkilöt sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU 4 artiklassa tarkoitetut kauppapaikat.

3 artikla

Komission täytäntöönpanoasetuksen 3 artiklan 1 kohdan mukaan seuraavista sopimuksista on ilmoitettava virastolle:

a) Unionissa toimitettavaan sähkön tai maakaasuun liittyvien tukkutason energiatuotteiden osalta on ilmoitettava seuraavista sopimuksista:

i) sähkön tai maakaasun toimitusta koskevat päivänsisäisten markkinoiden aikaiset ja päivänsisäiset sopimukset, kun toimitus tapahtuu unionin alueella, riippumatta siitä, missä ja miten kauppa toimitetaan, ja erityisesti riippumatta siitä, onko kyseessä huutokauppa vai jatkuva kaupankäynti;

ii) sähkön tai maakaasun toimitusta koskevat vuorokausimarkkinoiden aikaiset sopimukset, kun toimitus tapahtuu unionin alueella, riippumatta siitä, missä ja miten kauppa toimitetaan, ja erityisesti riippumatta siitä, onko kyseessä huutokauppa vai jatkuva kaupankäynti;

iii) sähkön tai maakaasun toimitusta koskevat kahta päivää edeltävät sopimukset, kun toimitus tapahtuu unionin alueella, riippumatta siitä, missä ja miten kauppa toimitetaan, ja erityisesti riippumatta siitä, onko kyseessä huutokauppa vai jatkuva kaupankäynti;

iv) sähkön tai maakaasun toimitusta koskevat viikonloppusopimukset, kun toimitus tapahtuu unionin alueella, riippumatta siitä, missä ja miten kauppa toimitetaan, ja erityisesti riippumatta siitä, onko kyseessä huutokauppa vai jatkuva kaupankäynti;

v) sähkön tai maakaasun toimitusta koskevat toimituspäivän jälkeiset sopimukset, kun toimitus tapahtuu unionin alueella, riippumatta siitä, missä ja miten kauppa toimitetaan, ja erityisesti riippumatta siitä, onko kyseessä huutokauppa vai jatkuva kaupankäynti;

vi) muut sähkön tai maakaasun toimitussopimukset, kun toimitusaika on yli kaksi vuorokautta ja toimitus tapahtuu unionin alueella, riippumatta siitä, missä ja miten kauppa toimitetaan, ja erityisesti riippumatta siitä, onko kyseessä huutokauppa vai jatkuva kaupankäynti;

vii) sähkön tai maakaasun toimitussopimukset yksittäiseen käyttöpaikkaan, jonka tekninen kulutuskapasiteetti on vähintään 600 GWh/vuosi;

(...)

7 artikla

Komission täytäntöönpanoasetuksen 7 artiklan 1 kohdan mukaan vakioituja sopimuksia sekä kauppaa ja huutokauppaa koskevia toimeksiantoja koskevat tiedot on ilmoitettava mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään sopimuksen tekemistä tai toimeksiannon tekemistä seuraavana arkipäivänä.

Kaikista sopimukseen tai kauppaa koskevaan toimeksiantoon tehdyistä muutoksista tai niiden päättymisestä on ilmoitettava mahdollisimman nopeasti, kuitenkin viimeistään muuttamista tai päättymistä seuraavana arkipäivänä.

Asetuksen 7 artiklan 2 kohdan mukaan huutokauppamarkkinoilla, joilla toimeksiannot eivät ole julkisesti nähtävissä, on ilmoitettava ainoastaan tehdyt sopimukset ja lopulliset toimeksiannot. Niistä on ilmoitettava viimeistään huutokauppaa seuraavana työpäivänä.

Asetuksen 7 artiklan 3 kohdan mukaan kaupanvälittäjien suulliset toimeksiannot, jotka eivät näy sähköisillä ruuduilla, on raportoitava vain viraston pyynnöstä.

Asetuksen 7 artiklan 4 kohdan mukaan vakioimattomia sopimuksia koskevat tiedot, vakioimattomaan sopimukseen tehdyt muutokset, vakioimattoman sopimuksen päättymisen ja 5 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetut liiketoimet on ilmoitettava kuukauden kuluessa sopimuksen tekemisestä, muuttamisesta tai päätymisestä.

Asetuksen 7 artiklan 6 kohdan mukaan ennen ilmoitusvelvollisuuden voimaantulopäivää tehtyjä ja ilmoitusvelvollisuuden voimaantulopäivänä voimassa olevia energian tukkutason sopimuksia koskevat tiedot on ilmoitettava virastolle 90 päivän kuluessa siitä päivästä, jona ilmoitusvelvollisuutta aletaan soveltaa kyseisiin sopimuksiin. Ilmoitettavien tietojen on katettava vain tiedot, jotka voidaan poimia markkinatoimijoilla olevista tiedostoista. Niihin kuuluvat ainakin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/73/EY (1) 44 artiklan 2 kohdassa ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/72/EY (2) 40 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut tiedot.

12 artikla

Komission täytäntöönpanoasetuksen 12 artiklan 2 kohdan toisen virkkeen mukaan saman asetuksen 6 artiklan 1 kohdassa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta sovelletaan 7 päivästä lokakuuta 2015 lähtien, lukuun ottamatta 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen sopimusten yhteydessä.

Perustelut

Kysymyksen asettelu

Asianosainen on kaupparekisteriotteen mukaan Suomeen rekisteröity osakeyhtiö, joten sen voidaan katsoa sijoittautuneen Suomeen, jolloin relevantti kansallinen sääntelyviranomaisena on tässä tapauksessa Energiavirasto. Suomalaisten ja Suomessa toimivien REMIT-sääntelyn piiriin kuuluvien tukkumarkkinaosapuolten tulee rekisteröityä Energiavirastolle. REMIT-asetuksen 9 artiklan 4 kohdan mukaan artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen markkinaosapuolten on toimitettava rekisteröintilomake kansalliselle sääntelyviranomaiselle, ennen kuin ne suorittavat liiketoimia, jotka on ilmoitettava virastolle 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Energiaviraston [REDACTED] saaman markkinadatan ja kaupankäyntitietojen perusteella asianosainen on tehnyt 7.10.2015 alkaen [REDACTED] liiketoimia, jotka sen olisi tullut ilmoittaa ACER:lle REMIT-asetuksen 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Asianosainen on selvityksessään nimenomaisesti todennut, että se ei ole rekisteröitynyt Energiaviraston markkinaosapuolten rekisteröinnissä käyttämään CEREMP-rekisteriin. ACER:n ylläpitämästä REMIT Portal -palvelusta käy niin ikään ilmi, että kyseisellä toimijalla ei ole selvityspyynnön lähettämisen hetkellä ollut Suomessa tai muussakaan EU-maassa rekisteröitymisen yhteydessä annettavaa ACER-koodia.

Energiavirasto toteaa edellä mainitun perusteella, että Norilsk Nickel Harjavalta Oy on laiminlyönyt REMIT-asetuksen 8 artiklan veloitteen raportoida ACER:lle tiedot energian tukkumarkkinoilla suoritetuista liiketoimista ja kauppaa koskevista toimeksiannoista 7.10.2015 alkaen sekä rikkonut 9 artiklan mukaista veloitetta rekisteröityä jättäessään rekisteröitymättä Energiavirastolle viimeistään siinä vaiheessa, kun se on tehnyt Energian tukkumarkkinoilla REMIT-asetuksen 8 artiklan mukaisesti ACER:lle raportoitavia liiketoimia tai tehnyt kauppvoja koskevia toimeksiantoja.

Energiavirastolle toimittamassaan selvityksessä asianosainen on kertonut ryhtyvänsä välittömästi korjaaviin toimenpiteisiin Energiaviraston selvityspyynnössä mainittujen laiminlyöntien osalta.

Energiavirasto toteaa, että asianosainen on täyttänyt rekisteröitymisveloitteensa 22.11.2019, eli noin neljä kuukautta siitä, kun se on kertonut Energiavirastolle ryhtyvänsä välittömiin korjaaviin toimenpiteisiin. Komission täytäntöönpanoasetuksen 3 artiklan mukaisista liiketoimista ja kauppoihin liittyvistä toimeksiannoista asianosainen ei sen sijaan ollut raportoinut ennen 26.6.2020 REMIT-asetuksen 8 artiklan edellyttämällä tavalla täytäntöönpanoasetuksen 7 artiklan edellyttämässä aikarajoissa siitä huolimatta, että se on rekisteröitymisensä jälkeen käynyt kauppaa [REDACTED] Suomen tarjousalueella [REDACTED].

Rikemaksun määrääminen

Valvontalain 20 a §:n mukaan Energiavirasto voi määrätä rikemaksun elinkeinonharjoittajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai laiminlyö REMIT-asetuksen 8 ja 9 artiklassa asetettuja veloitteita. Rikemaksun suuruus perustuu kokonaisarviointiin, jossa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja kesto-aika. Kyseistä lainkohtaa koskevan hallituksen esityksen (50/2014 vp) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan rikemaksun tarkoituksena on yhtäältä ehkäistä

tukkumarkkinoiden toiminnasta on ensiarvoisen tärkeää väärinkäytösten estämiseksi, ja raportointivelvoitteen laiminlyöminen on pitkän keston vuoksi erityisen moitittavaa.

Energiavirasto katsoo, että Norilsk Nickel Harjavalta Oy:n toiminta osoittaa vakavaa piittaamattomuutta markkinoilla noudatettavaa sitovaa lainsäädäntöä kohtaan. Asianosainen on päätösluonnosta koskevassa lausunnossaan todennut, että se ei ole pyrkinyt sellaiseen toimintaan, joka vaarantaisi tukkumarkkinoiden toimivuutta tai läpinäkyvyyttä, ja että sen toiminnalla ei ole ollut vaikutusta energiamarkkinoiden toimivuuteen. Energiavirasto kuitenkin toteaa, että markkinaosapuolten suorittamien energian tukkumarkkinatuotteilla tekemiensä liiketoimien ja kauppvoja koskevien toimeksiantojensa raportointi ACER:lle on keskeisessä asemassa REMIT-asetuksen velvoitteiden valvonnan mahdollistamisen ja markkinoiden väärinkäytösten estämisen kannalta. Energiavirasto katsoo, että Norilsk Nickel Harjavalta Oy:n tekemillä laiminlyönneillä on myös laajemmin negatiivisia vaikutuksia markkinoiden asianmukaisen läpinäkyvyyden toteutumiselle, minkä lisäksi kyseiset laiminlyönnit vääristävät markkinoiden seurantaa ja valvontamahdollisuuksien toteutumista asianmukaisesti. Energian tukkumarkkinoiden toimivuus ei ole raportointi- ja rekisteröitymisvelvoitteiden rikkomusten ja niistä määrättävien seuraamusten arvioinnin kannalta olennaista.

Valvontalain 20 a §:n 2 momenttia koskevien hallituksen esityksen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan rikemaksun kohteena olevan henkilön taloudellinen asema voidaan ottaa huomioon rikemaksun suuruutta arvioitaessa. Energiavirasto katsoo, että julkisten taloustietojen perusteella asianosaisen maksukykyä ei ole syytä epäillä eikä asteikon yläpäästä määrättävää rikemaksua voida pitää kohtuuttomana suhteessa yhtiön liiketoiminnan kokoon ja maksukykyyn.

Ottaen huomioon rikkomusten laadun, laajuuden ja kestoajan sekä asianosaisen esittämät näkökohdat Energiavirasto pitää asianmukaisena rikesakon määränä 70 000 euroa.

Norilsk Nickel Harjavalta Oy on päätösluonnosta koskevassa lausunnossaan vaatinut Energiavirastoa poistamaan tai alentamaan rikesakkoa koskevan ehdotuksensa. Energiavirasto katsoo, että rikemaksun poistamiselle tai sen alentamiselle ei ole perusteita.

Asianosainen on päätösluonnosta koskevassa lausunnossaan esittänyt, että julkinen varoitus olisi riittävä seuraus tapahtuneesta laiminlyönnistä ja vähäisestä rikkomuksesta. Energiavirasto toteaa, että valvontalain 20 b §:n mukaista julkista varoitusta ei REMIT-asetuksen 8 ja 9 artiklan rikkomuksesta voida määrätä, ja edellä esitetyn mukaisesti asianosaisen rikkomus on ollut laadultaan vakava, laaja ja pitkäkestoinen. Tästä syystä Energiavirasto katsoo, että rikemaksun määrääminen on oikeasuhtainen toimenpide.

Ratkaisu

Norilsk Nickel Harjavalta on toiminut asiassa energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1227/2011 8 ja 9 artiklan vastaisesti.

Energiavirasto määrää valvontalain 20 a §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdan nojalla Norilsk Nickel Harjavalta Oy:lle asiassa yhteisen rikemaksun REMIT-asetuksen 8 ja 9 artiklan velvoitteiden laiminlyönnistä, yhteensä suuruudeltaan seitsemänkymmentätuhatta (70 000,00) euroa, ja se määrätään maksettavaksi valtiolle.

Sovelletut säännökset

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1227/2011, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta 2, 8 ja 9 artikla

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1348/2014, annettu 17 päivänä joulukuuta 2014, tietojen ilmoittamisesta energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1227/2011 8 artiklan 2 ja 6 kohdan täytäntöönpanemiseksi 2, 3, 7 ja 12 artikla

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013) 2, 5, 9, 20 a ja 34 §

Muutoksenhaku

Valitusosoitus asianosaiselle markkinaoikeuteen on päätöksen liitteenä.

Lisätietoja

Lisätietoja päätöksestä antaa lakimies Otso Liikanen, otso.liikanen@energiavirasto.fi, puh. 029 5050 188

Liitteet Valitusosoitus asianosaiselle

Jakelu Norilsk Nickel Harjavalta Oy

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus hallintopäätöksestä

Energiaviraston antamaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valituskelpoisella hallintopäätöksellä tarkoitetaan päätöstä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään.

Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiaviraston päätökseen on markkinaoikeus.

Valituksen tekeminen ja valitusaika

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Jos tiedoksianto on toimitettu tavallisena tiedoksiantona postitse kirjeellä vastaanottajalle, katsotaan hänen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Mikäli päätös annetaan hakijalle tiedoksi sähköisenä viestinä, päätös katsotaan annetuksi tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on postitettu saantitodistusta vastaan, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksiantopäivää ei oteta lukuun.

Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Viranomaisen tietoon asian katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Kun valituksen tekemisen määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Valituksen tekemisestä säädetään lisäksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Määräaikojen laskemisesta säädetään säädettyjen määräaikain laskemisesta annetussa laissa (150/1930).

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- vaatimusten perustelut; sekä
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä tuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi tuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- asiamiestä käytettäessä valtakirja, sen mukaan kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa markkinaoikeuteen, jonka osoite on:

**Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI**

faksi: 029 56 43314

sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituskirjelmä voidaan toimittaa valitusviranomaiselle myös postitse.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kun valituskirjelmä toimitetaan hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta, liitteet voi toimittaa skannattuna asiointipalvelussa tai kirjeitse. Kirjeitse toimitettaessa mainitse asiasta asiointipalvelun Viesti-kentässä.

Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksu 2050 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.